

[Aksel Larsen.]

ved denne lejlighed, men simpelthen var nødt til det.

Jeg har allerede sagt, at vi er tilhængere af ophævelse af smør- og margarinerationeringen, og at vi mener, at den forlængst kunne være ophævet, uden at det fik valutamæssige konsekvenser, hvis der havde været ført en fornuftig økonomisk og udenrigshandelspolitik. At der har været ført en udenrigshandelspolitik og økonomisk politik af en sådan art, at det ærede medlem hr. Aksel Møller og den højtærede handelsminister må kappes om at bebude den størst mulige katastrofe, er virkelig noget, som ikke vi, men som regeringen og dens partnere her i salen har ansvaret for. Men vi ved meget godt, at hvis vi kommer og siger: denne politik har vi ikke noget ansvar for, og man kunne ændre denne politik, sådan som vi har givet anvisning på, så ville valutaproblemet ikke eksistere — så ville den højtærede handelsminister alligevel møde op og sige: ja, det er meget godt, men i den givne situation er det sådan, at jeres forslag om ophævelse af smør- og margarinerationeringen koster landet 150 mill. kr. om året i valuta, og hvor skal vi tage dem fra? Vi kender jo metoden. Vi har i den tid, vi har været herinde på rigsdagen, gang på gang været udsat for, at når vi stillede et forslag, der medførte en større eller mindre udgift, så kom den socialdemokratiske finansminister med det samme og sagde: det er toppunktet af ansvarsløshed af kommunisterne at stille et udgiftsforslag uden med det samme at anvise dækning. Ganske vist, dette med at stille udgiftsforslag uden med det samme at anvise dækning er en praksis, socialdemokratiet i høj grad er ferm i at anvende, men hvis vi tillader os at gøre det, tager man os i skole og forlanger, at vi øjeblikkelig skal anvise dækning.

Vi kender hele denne metode, og vi har ønsket at befri den højtærede handelsminister for at komme med dette noget uintelligente argument i denne debat. Vi har ikke ønsket at bringe handelsministeren i den situation, at han skulle stå herop og sige: Hvor vil kommunisterne skaffe de 150 mill. kr. fra? Derfor har vi anvist veje til at skaffe dem, og jeg gør opmærksom på, at det er regeringen selv, som gennem den højtærede handelsministers mund, der ganske vist dengang sad på en finansminister, har erklæret, at Danmark havde godt råd til at give de 150 mill. kr. i udenlandsk valuta til indkøb af krigsmateriel. Sådan bedømte den nuværende højtærede handelsminister valutasisuatio-

nen den 8. august 1950. Når han dengang mente, at der var 150 mill. kr. i valuta tilovers, så må han virkelig undskylde, at så siger vi: lad os lade være med at bruge de 150 mill. kr. til kanoner og jetjagere og hvad ellers man kan finde på at købe for dem, lad os i stedet for bruge disse 150 mill. kr. til at sørge for, at den danske befolkning får det fedtstof til husholdningerne, den har brug for. Det er derfor, vi har stillet vort forslag til dagsorden og givet det den form, vi har givet det.

Thorkil Kristensen: Vi vil naturligvis allesammen gerne have smørrationeringen ophævet, såsnart det er muligt, men det ville være forkert at sige, at vi har råd til at gøre dette, før vi på anden måde har bragt vort hus i orden. Vi kan ikke forsvare at ophæve en så vigtig rationering, før der er skaffet sikkerhed for, at der ad anden vej bringes balance tilveje i vort lands økonomi.

De kritiske bemærkninger, der er fremsat om smørrationeringen i dag, er utvivlsomt for en stor del rigtige. Den er ikke fuldt effektiv — det er vanskeligt at gøre en smørrationering effektiv i et land, hvor der er mange smørproducenter og endnu flere mælkeproducenter. Det merforbrug af valuta, som vil komme ved ophævelsen af smør- og margarinerationeringen, kan naturligvis ingen beregne med sikkerhed. Jeg ved ikke, hvilke af de fremsatte tal der er nærmest ved det rigtige, men selvom merforbruget skulle komme ned på, skal vi sige 75 mill. kr. årlig, er det jo også en betydelig post i den forkerte retning i den nuværende situation.

Når det er blevet sagt i dag, at hvis man forbruger mere af de varer, vi her drøfter, må man forbruge mindre af andre ting, er der naturligvis noget rigtigt deri, men der ville have været en betydelig styrke i dette argument, hvis vi i forvejen havde gennemført den nødvendige stramning af penge- og finanspolitikken, således at man kunne sige, at den danske befolkning var stramt holdt, hvad købekraft angår. Så er man nemlig nødt til at indskrænke sit forbrug af een vare, når man udvider sit forbrug af en anden. Men med den købekraftigehed, der i dag findes i befolkningen, har mange mennesker mulighed for at udvide deres forbrug af een vare betydeligt uden at gennemføre væsentlige forbrugsbegrænsninger andre steder. Derfor er det jeg mener, at man ikke kan forsvare en ophævelse af denne rationering, før der ad anden vej er skabt en bedre balance i vort lands økonomi.

Den højtærede handelsminister sagde for-